

Suvivili ja suviraps

linas agro

SISUKORD

PÕLDUBA

Trumpet	3
---------------	---

PÕLDHERNES

Respect	4
Egle DS	5

SUVIODER

Laureate	6
Amidala	7
Klarinette	8

KAER

Montrose	9
----------------	---

SUVINISU

Kapitol	10
Winx	11
Quintus	12

SUVITRIKALE

Xerion	13
--------------	----

TATAR

MHR Korona	14
------------------	----

SUVIRAPS

Menthal	15
Contra CL	16
INV140 CL	17
Ingrid	18
Lagonda	19

Sortide kirjeldused on koostatud nii Leedu katsekeskuste, kui ka Eesti Maaelu Teadmuskeskusest saadud info põhjal. Katsete piirkonnad Eestis on Viljandi, Võru, Kuusiku ning Jõgeva. Lisaks erakatsete alusel tehtud uuringud ning sordiaretajate lisainformatsioon. Tähele tuleb panna, et uuringud on tehtud sellele aastale omaste ilmastikutingimuste kohta. Lisaks juhime teie tähelepanu sellele, et muude kasvutingimuste puhul, nagu külviaeg, muld, kliimatingimused, väetamine ja taimekaitse, sordiparameetrid võivad esitatud kirjeldustest erineda.

Lühend AVTS – Leedu Sordiaretuskeskus

Lühend METK – Maaelu Teadmuskeskus

PÕLDUBA

TRUMPET

Saaten Union (NPZ), Saksamaa

Keskvarajane

Taimed keskmise kõrgusega

Sobib väga hästi ka mahevilljeluks

Madal 1000 tera mass, lihtne käsitleda

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Väga stabiilse (ning kõrge potentsiaaliga) saagiga nii põua, kui ka rohkete sademetaga aastatel. Saksamaal oli 2017 aastal väga märg ning 2018 aastal väga kuiv ning mõlemal aastal oli Trumpeti saagikus kõige kõrgem võrreldes teiste põldoa sortidega. Õitsemine kesk- varajane. Kaunasid palju ning nad on kompaktsamad = stabiilsem valmimine. Väga hea haiguskindlusega. Taniiniga sort, öied on värvilised.

Saksamaa, Leedu, Eesti 2018–2019 aasta katsetes oli tal kõrgeim saak ning madalaim 1000 tera mass.

Leedus 2018 a 7,3 t/ha, Vertigo (meie eelnev sort) 5,4 t/ha; 2019 a 4,3 t/ha, Vertigo 3,4 t/ha

Eestis 2019 a 7,2 t/ha, standartsort 6,3 t/ha

KAS TEADSITE?

Mida sügavamale põlduba külvata, seda parem on veevarustus ka kuivadel aastatel. Rasketes muldades on soovitatav külvisügavus vähemalt 6 cm. Kergemate muldade puhul tuleks seda suurendada kuni 10 cm-ni.*

Põldoad suudavad mügarbakteritega sümbioosi kaudu siduda õhulämmastikku ja teha selle taimetele kättesaadavaks. Seega, kui põhitoitainetega varustus on piisav ja pH-väärtus jääb vahemikku 6–7, ei ole põldoa lämmastikuga väetamine vajalik. Saaten Unioni (NPZ) põldoa väetamissoovitus Leedu katsete põhjal NOP27K73.*

*Allikas: Saaten Union Kaunviljade kataloog 2023 a.

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2018–2019 a:

Katsekoht	Külviaasta	Saak, kg/ha	Terade mass, 1000 tk. g.	Kasvu-periood päevades	Taimede kõrgus, cm	Proteiin k.a., %	Tanniinide sisaldus, %	Alumiste kaunte kinnituskõrgus, cm.
Viljandi	2018	1478	342	97	71	29,2	0,812	24
Võru	2018	1923	320	96	76	28	0,822	23
Viljandi	2019	5550	450	126	79	27,6	0,715	28
Võru	2019	8449	457	128	122	27,5	0,576	32

PÕLDHERNES

RESPECT

Maribo Seed International ApS,
Taani

Taimede keskmine kõrgus 82 cm

Leedu sordilehes alates 2009.
aastast

Väga vastupidav lamandumisele,
Väga hea seemnete varisemiskindlus

Varajane

Sordi omadused

Varajane pool-lehetu põldherne sort. Tegemist on kollase toiduhernega, millel on väga hea seisukindlus, jääb püstiseks ka pärast koristusküpsust saabumist (läbi aastate väga head tagasisidet saanud). Terad on keskmise suurusega. Katseaastate jooksul kahjustas laikpõletik ainult kuni 5 % taimedest. Respect on ennast põuastel aastatel näidanud üsna vastupidavana erinevates Baltikumi piirkondades.

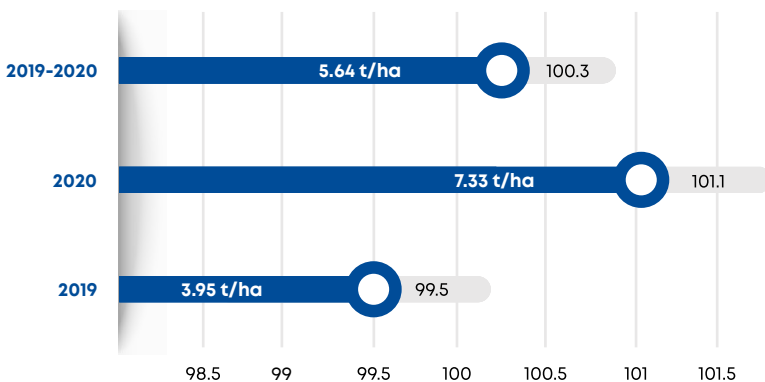

Saagi kvaliteet
Keskmine proteiinisaldus
22.0-25.1%

*Kliendi tagasiside Lääne-Virumaalt:
Võhmatu PM „Väga hea tulemus! Ühtlane
valmimine, hea seisukindlus. Varisemist ja
lamandumist ei esinenud. Põld püsis umb-
rohust puhas kuni koristuseni (Corum+Dash).
Respect oli valitud just hea seisukindluse
tõttu ja täitis igati ootusi, saagiks 3,2 t/ha“.
(2023 hooaeg)*

*Kliendi tagasiside Harjumaalt:
Saunja-Sassi talu: „Väga hästi ja ainult
kiitvad sõnad selle sordi kohta. Hernest
oli ca 10 kauna taime kohta ning
saagikuseks 4,5 t/ ha.“ (2023 hooaeg)*

**Hernes RESPECT saagikus ja enamsaak (%)
võrreldes standardsortidega,**
Kaunase AVTS

Standardsordid: Ingrid, Manager

EGLE DS

UUS

LAMMC Žemdirbystės institutas
(Leedu Põllumajanduse Instituut)

Väga hea lamandumiskindlus
Väga hea seemnete varisemiskindlus

Leedu sordilehes alates
2021. aastast

Sordi omadused
Tegemist on umbes 10 päeva hilisema sordiga, kui Respect. Dotnuva Seeds erakatsetes 2019–2020 aastatel oli Egle DS keskmine saagikus 6,11 t/ha. Katsete põhjal on valgu sisaldus hernes keskmiselt 23,8%. 2022–2023 aasta keskmine 4,8 t/ha.

Keskhiline

SUVIODER

LAUREATE

Sygenta UK, Suurbritannia

Taimede keskmine kõrgus 63 cm

Eesti Sordilehes 2016. aastast

Lamandumiskindlus väga hea

Õlleoder/ söödaoder

Sordi omadused

Keskhiline

Kaherealine suvioder, väga suure saagi potentsiaaliga õlleodra sort. Väga vastu- pidav jahukaste suhtes, vastupidav äärislaiksusele, kollasele roostele, odra-triipõvele ja ramulaariale, kasvukõrgus keskmine. Soome viljelusvõistluse võitja aastal 2018. Laureate on meie teistest suvi- otradest veidi madalama kasvuga. 2015. aasta AHDB soovitusliku listi sortidest kõige saagikam, sh kõige saagikam pritsimata katses. Laureate on Euroopas kõige populaarsem suviadra sort.

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2015–2016 a.

Keskmine mahukaal 62 kg/hl, 1000 tera mass 45 g. Kasvuaeg 2015 aastal 108 päeva, 2016 aastal 100 päeva. Ohete eemaldumine teradest ei olnud probleemiks.

Saagikus METK andmetel 2015–2016 a.:

	2015	2016
Viljandi	7,8 t/ha	6,4 t/ha
Võru	8,5 t/ha	6,4 t/ha
Kuusiku	9,1 t/ha	6,5 t/ha
Jõgeva	8,3 t/ha	5,2 t/ha

Kliendi tagasiside: Kristjan Kasearu Mälbergi Jõekääru Talu: "Ma jäin väga rahule, keskmine saak umbes 7 t/ha, pea ei murdu, mis on väga oluline odra puhul." (2022 hooaeg). 2023 aasta saak 5 t/ha ja väga kõrge 1000 tera mass (kuni 55 g).

SUVIODER

AMIDALA

Saaten Union
(Nordsaat Saatucht GmbH)

Eesti sordilehes alates
2021. aastast

Õlleoder/ söödaoder

Keskvalmiv

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Kaherealine suvioder, kõrge saagipotentsiaaliga õlleodra sort erinevates kliimatingimustes. Väga hea haiguskindlusega sort. Natuke pikem kõrs kui Laureatel, kuid väga hea lamandumiskindlusega. Amidala on Saksamaal kõige populaarsem suviodra sort.

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel
2020–2021 a.

Keskmine mahukaal 67 kg/hl, 1000 tera mass 48 g. Kasvuaeg 2020 aastal 105 päeva, 2021 aastal 85 päeva. Ohete eemaldumine teradest ei olnud probleemiks.

Kliendi tagasiside: Andruse Talu, Janek Kivi: „Väga hea sort, happeline ja liivane muld - ja see oli väga võimas ja huvitav, teist rinnet ei tulnud, 5 t/ha“.

SUVIODER

KLARINETTE

Secobra Saatzucht, Saksamaa

Väga hea lamandumiskindlus

Leedu sordilehes alates 2020. aastast

Sordi omadused

Kahe realine suvidoer, kõrge ja stabiilne saak erinevatel agrofoonidel, sobilik erinevatele mullastikele, väga hea haiguskindlus, väga hea seisukindlus, keskmisest pisut lühema kõrrega, kuid veidi kõrgem kui Laureate. Meie valikust kõige varasem suviadra sort. Sobib nii tavaviljaks, kui ka maheviljeluseks. Väga hea haiguskindlus lehtedel levivate haiguste näiteks jahukaste, võrklaisus. Teistele haigustele kahjustusi pole täheldatud erinevates katsetes.

Söödaoder

Keskvarajane

Kuusiku katsekeskuse andemd 2021 aastal 7,62 t/ha, taime kõrgus 62 cm, pea loomine 22.06.2021, vahaküpsus 13.07.2021.

*Kliendi tagasiside: Meelis Marmor
Lustivere Põld OÜ - talle sort väga
meeldis, 397 id/m2, 6,51 t/ha*

MONTROSE

Lantmännen SW Seed, Roots

Leedu sordilehes alates 2018. aastast

Toidukaer

Keskvalmiv

Taime keskmine kõrgus 89 cm

Väga hea lamandumiskindlus.

Sordi omadused

Väga suure saagipotentsiaaliga kaera sort. Tugeva kõrrega, seega väga hea lamandumiskindlus. Üsna hea haiguskindlusega, seega sobib väga hästi nii tava-, kui ka mahevijelusse. Kliendi tagasiside oli, et peale vihma säilitas oma värvuse. 2020 aastal Dotnuva Seedsi erakatsetes oli 8,6% kõrgema saagiga, kui 13 erineva sordi keskmine. Sobib väga hästi ka mahevijelusse. Mitmelt kliendilt tuli sellel aastal tagasiside: Mahukaal oli kõrge, värv püsib ilusana, seega läks toiduklassi.

Kliendi tagasiside Viljandimaalt: Suislepa Vili OÜ: „Algareng oli hea, väga palju vaeva temaga nägema ei pidanud ja saak oli hea. Kasvatub veel. Lamandunist ei esinenud. 4 t/ha. „

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2016–2017 a:

Katsekoht	Külviaasta	Saak, kg/ha	Terade mass, 1000 tk. g.	Kasvu-periood päevades	Taimede kõrgus, cm	Mahukaal, g/l.	Proteiin kuivaines, %	Sõklasus, %
Viljandi	2016	5544	30,8	101	89	462	11,5	28,8
Võru	2016	6926	34,3	100	90	448	13,3	24,9
Kuusiku	2016	7025	36	100	93	462	11	25,9
Jõgeva	2016	6145	34,4	99	97	464	11,2	25
Viljandi	2017	7122	41	103	88	498	10,3	24,8
Võru	2017	8648	37,2	106	121	502,6	10,1	25
Kuusiku	2017	7545	39,8	109	71	489	11	26,5
Jõgeva	2017	8163	38,5	114	97	517	9,7	25

KAPITOL

Secobra Saatzucht, Saksamaa

Leedus registreeritud 2019. aastal

Keskvalmiv

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2017–2018 a.

Terade keskmine proteiinisaldus 13,9% (2018 aastal oli kõikides piirkondades proteiin üle 14%), kleepvalgu keskmine sisaldus 28%, langemisarv 280 s, mahukaal 80 kg/hl. 1000 tera keskmine mass on 35 g.

Saagikus METK andmetel 2017–2018 a.:

	2017	2018
Viljandi	5,1 t/ha	5,7 t/ha
Võru	9,6 t/ha	5,6 t/ha
Kuusiku	5 t/ha	3,7 t/ha
Jõgeva	8,3 t/ha	4,2 t/ha

Kvaliteediklass
Toidunisu

Väga hea lamandimuskindlus

Sordi omadused

Tegemist on toidunisuga, väga hea haigusresistentsus, keskmise kasvukõrgusega, stabiilse saagiga, leplik sort, sobilik nii tavaviljelusse kui ka maheviljelusse, kompenseeriv kasv, hoiab langemisarvu ka peale vihmasid.

Ilma fungitsiide kasutamata katsevariandis (9 punkti - väga vastupidav sort) oli tulemuseks: nisu triiptõvele keskmiselt 8,2, lehestiku helelaiksusele 8,0, pähiku helelaiksusele 8,3 punkti. Vastupidavust jahukastele hinnati 9,0, pähiku fusarioosile 8,2, pruunrooste 8,5 punkti

WINX

UUS

Secorba Saatucht, Saksamaa

Väga hea lamandumiskindlus

Kvaliteediklass
Toidunisu

Sordi omadused

Varasemapoolne saagikas toidunisu kvaliteedinäitajatega suvinisu sort. Hea vastupidavus jahukastmele, kõrrelite lehelaiksusele. Veidi madalama kõrrega, kui meie suvinisu Kapitol.

Keskvarajane

Dotnuva Seeds (Leedus) keskmised katseandmed 2020–2023 a.:

- Proteiin 13%
- Mahukaal 79 kg/hl
- Langemisarv 301 s
- Kleepvalk 26%
- Jämedad terad, 2,5 mm läbimõõduga jäi söelale 98%
- 10% saagikam, kui standardsordid

Selle aasta tagasiside Leedu farmeritelt: „Teil on kulda väärt sort, 6 t/ha“

SUVINISU

QUINTUS

Saaten Union (Wiersum
Plantbreeding B.V. Holland)

Eesti Sordilehes aastast 2015

Kvaliteediklass
Toidunisu

Keskvarajane

Taime keskmine kõrgus ca. 89 cm

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Quintus on ohteline suvinisu sort. Ta on vastupidav pähiku fusarioosile, keskmiselt vastupidab kõrreliste helelaikusele ja jahukastele, samas METK andmetel 2013-2014 aastatel ei esinenud jahukastet sellel sordil (Viljandi, Võru, Kuusiku, Jõgeva). 2013 aastal keskmine kasvupäeva pikkus oli 93 päeva, 2014 aastal aga 114 päeva. Meie valikus kõige lühema kõrrega.

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2013-2014 a.

Terade keskmine proteiinisisaldus oli 12,6% (Võrus ja Kuusikul oli mõlemal aastal üle 13%), kleepvalgu keskmine sisaldus 25% (aastate ning piirkonna mõttes olid suured erinevused), langemisarv 285 sekundit, mahukaal 78 kg/hl. 1000 tera keskmine mass on 36 g (Mõlemal aastal oli Võrus üle 39 g)

Saagikus METK andmetel 2013-2014 a.:

	2013	2014
Viljandi	7,4 t/ha	7,3 t/ha
Võru	7,5 t/ha	9,7 t/ha
Kuusiku	5,6 t/ha	7,3 t/ha
Jõgeva	4,6 t/ha	8,2 t/ha

Kliendi tagasiside: *Ojaveere Talu OÜ, Allan Pöder – „Ohtelisuus aitab metssigu pisutki eemal hoida, stabiilne saak ja haigused on kontrolli all, ka mahedas.“*

SUVITRIKALE

XERION

Secorba Recherches,
Prantsusmaa

Leedu sordilehes alates 2021.
aastast

Keskhiline

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused
Idanemisest umbes 100 päeva
valmimiseni. Üsna haiguskindel sort.
Väga hea mahukaal. 10% saagikam, kui
meie varasem suvitritikale sort (Puzon).
Sort on väga vastupidav jahukastele,
fusarioosile.

Saagi keskmine kvaliteet Dotnuva
Seeds andmetel:

Keskmine proteiin 12,8%, mahukaal
keskmisel 75 g/hl. 1000 tera kaal 46 g ning
taime keskmine kõrgus 97 cm. 2019–2020
aastal keskmine saagikus 7,19 t/ha.
Kõrgem saak saadi 2020 aastal 9,7 t/ha.

TATAR

MHR KORONA

Malopolska Hodowla Roslin, Poola

Lamandumiskindel

Soovituslik külvinorm
300–350 taime/m²

Sordi omadused

Tegemist on 30% kõrgema saagikusega, kui meie vana sort VB Nojai. Samuti on tegemist veidi madalama sordiga, kvaliteedilt on sarnane:

1000 tera mass – 31,4–33,0 g

Proteiin – 11,4 %

Tärklis – 56,2 %

Mahukaal – 51,1 kg/hl

Kõrge 1000 tera mass

Keskvalmiv

MENTHAL

Rapool, Saksamaa

Leedu sordilehes aastast 2015

Nuutrikindlam hübriidsort

Keskiline

Taimede keskmine kõrgus 125 cm

Väga hea lamandimuskindlus

Väga hea kõtrade avanemiskindlus

Sordi omadused

Menthal on mõnevõrra hilisema õitsemisega ja küpsemisega kui teised suvirapsi sordid. Külvata tuleks teda pigem varakult. Jäädes koristusel 2-3 päeva hilisemaks aitab see koristuskonveierit ühtlustada. Mentalil on paks kõder, taimedel on hea vastupidavus lamandumisele. Mentalil on lisaks heale saagikusele ka väga kõrge õlisisaldus.

SUVIRAPS

CONTRA CL

Rapool, Saksamaa

Clearfield hübriidsort

Keskvalmiv

Külviaeg varasem kuni keskmine

Lamandimuskindel

Kõtrade avanemiskindel

Sordi omadused

Stabiilne, paindlik suvirapsi sort. Seemne ja õlisaagikus kõrge. Keskiline öitsemine toetab intensiivset biomassi tekkimise etappi ja suuremat saagikuse potentsiaali, isegi rasketes tingimustes. Täiustatud lämmastikutõhususe tagab väetamisel suurema paindlikkuse. 2019 aasta registreerimisjärgsed katsed toovad esile +5% saagikuse kasvu CL segmendis. Haiguskindlus on tal ka väga hea.

Contra CL paistab stressirohketel aastatel silma ka saagikuse stabiilsusega, 2021 ja 2022 aastal saagikam kui standartsordid.

SUVIRAPS

INV140 CL

BASF, Saksamaa

Clearfield hübriidsort

Varajane

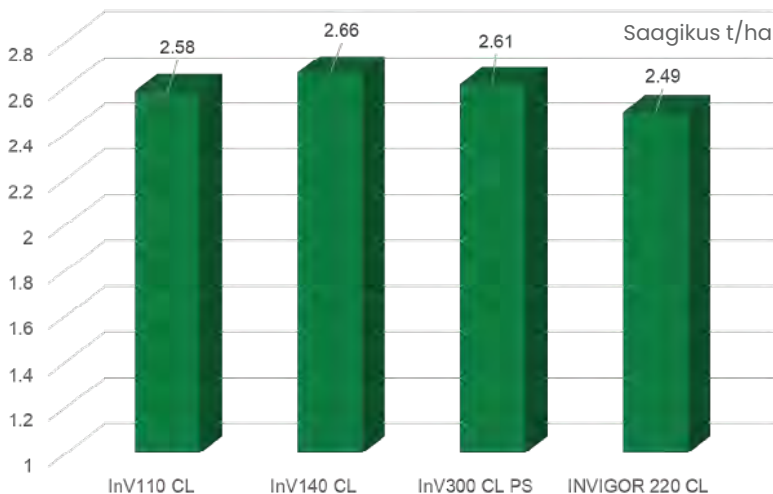
Väga hea lamandimuskindlus

Sordi omadused

Kiire taime areng, keskvarajane õitsemine ja varajane valmimisaeg. Keskmise kõrgusega suvirapsi sort. Väga kõrge õlisisaldus ning hea proteiinisisaldus.

Kuusiku katsekeskus 2023, Clearfield

SUVIRAPS

INGRID

Lantmännen Seed, Rootsi

Eesti sordilehes alates 2021. aastast

Hübriidsort

Väga hea kõtrade avanemiskindlus

Keskhiline

Sordi omadused

Eestis ja Leedus erinevad katsetulemused on näidanud, et Ingrid on olnud kõige saagikam suvirapsi sort. Ta on meie suvirapsi sortidest kõige madalam. Tal oli ka kõige kõrgem õli sisaldus võrreldes teiste sortidega.

Taimed keskmise kõrgusega

Aasta	Riik	t / ha	Katse keskmine	INGRID vs keskmine	Õlisus %
2019	Eesti	4.59	4.34	+6 %	47.4
2020	Eesti	4.12	3.86	+7 %	46.3
2020	Leedu	3.71	3.53	+5 %	48.7
2021	Leedu	2.06	1.89	+9 %	46.1

Kliendi tagasiside: Uno Lehtla Pärnu-maalt. "Sealt kus võtta sai oli 4t/ha. Võimas rinnuni kasv ja mis peamine, tormid ja vihmad ei lõõnud kõtrasid lahti, hästi hoidvad kõtrad."

LAGONDA

Rapool, Saksamaa

Väga hea kõtrade avanemiskindlus

Eesti sordilehes aastast 2017

Sordi omadused

Hübriidsort

Kompaktne hübriid. Küllaltki haiguskindel, väga kõrge saagi ning õli potentsiaaliga. Varane õitsemine. Üsna hea kõtrade varisemiskindlus, annab koristuskonveieris paindlikkust. Stabiilne saagikus isegi karmides piirkondades. Väga saagikas, kiire algarenguga.

Keskiline

Leedu ATVS 2016–2017. aastate oli keskmiselt andmetel saagikus 112% võrreldes standardsortidega. Eesti sordikatsetes 116% võrreldes standardsortidega. Keskmine õlisisaldus seemnetes on 46%.

Taimed keskmise kõrgusega

Väga hea lamandimuskindlus

linas *o* agro

Võta meie müügimeeskonnaga ühendust
www.linasagro.ee

2024